

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ**

Etický kodex Slezské univerzity v Opavě

Etický kodex Slezské univerzity v Opavě

Čl. 1

Preambule

- 1) Tento Etický kodex (dále jen „kodex“) formuluje podle čl. 14 odst. 1 Pravidel zajišťování kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností a vnitřního hodnocení vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností Slezské univerzity v Opavě (dále jen „univerzita“) základní principy dobrého chování a správného jednání při práci i studiu na univerzitě.
- 2) Kodex se vztahuje na všechny zaměstnance a studenty univerzity. Při závažném porušení zásad kodexu se použijí ustanovení disciplinárního řádu pro studenty nebo zákoníku práce.
- 3) Kodex vychází zejména z následujících materiálů:
 - a) usnesení Vlády České republiky ze dne 17. srpna 2005 č. 1005, kterým vzala na vědomí Etický rámec výzkumu, a z doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky,
 - b) z doporučeného Etického kodexu pro akademické pracovníky vysokých škol, schváleném na 5. zasedání sněmu Rady vysokých škol 17. května 2007,
 - c) z Etického kodexu výzkumných pracovníků v Akademii věd České republiky, schváleném na XLIX. zasedání Akademického sněmu AV ČR dne 15. prosince 2016.

Čl. 2

Obecné zásady

- 1) Zaměstnanci a studenti univerzity
 - a) se ve své práci či při studiu řídí základními lidskými mravními principy a zásadami uvedenými v tomto kodexu,
 - b) neobhajují a nekryjí chování, které je v rozporu se zásadami uvedenými v tomto kodexu, a to ani poukazováním na nutnou poslušnost či loajalitu,
 - c) považují pedagogickou, vědeckou, uměleckou a obecně tvůrčí práci za integrální příspěvek k rozvoji lidského poznání, kultury, inovací a k obecnému užítku a hájí ji proti

nespravedlivému zpochybňování nebo zneužívání; pečlivě dodržují a šíří zásady spolehlivé a důvěryhodné vědecké, umělecké a další tvůrčí práce na veřejnosti i v okruhu svých spolupracovníků a studentů univerzity,

- d) obhajují svobodu myšlení, vyjadřování, výměny názorů a informací,
- e) neváhají oznámit příslušným autoritám prohrěšky proti tomuto kodexu, pokud o nich mají vědomost.

2) Akademický pracovník univerzity

- a) vyžaduje dodržování zásad tohoto kodexu od svých spolupracovníků a studentů, aktivně v tomto směru působí zejména na studenty a je jim v tom příkladem,
- b) nepřipustí, aby došlo ke střetu zájmu vyplývajícího z jeho postavení na univerzitě a s ním související činnosti a jeho soukromého zájmu,
- c) věnuje se prováděné činnosti na univerzitě s plným pracovním i osobním nasazením. Úhrn všech jeho úvazků v pracovních poměrech jakožto akademického pracovníka zpravidla nepřekročí 1,5násobek pracovního úvazku,
- d) vystupuje proti neetickému a nevhodnému užití vědeckých poznatků,
- e) rozšiřuje a prohlubuje své znalosti a usiluje o zlepšení svých odborných schopností i dovedností v oblasti obecné pedagogické práce,
- f) zachovává kritický postoj k vlastním poznatkům a výsledkům i k výsledkům svých spolupracovníků a je přístupný diskusi a věcným argumentům,
- g) odmítá užívání nevědeckých přístupů a rasistických, nacionalistických, ideologických, politických a náboženských hledisek ve své pedagogické a vědecké či jiné tvůrčí práci, odmítá vše, co může urážet lidskou důstojnost nebo ohrožuje rozvoj lidské společnosti,
- h) uznává a sám ve vědecké obci šíří zásady spolehlivé, důvěryhodné vědecké práce a odmítá jakoukoli vědeckou nepoctivost a porušení zásad uvedených v tomto kodexu.

Čl. 3

Zásady v pedagogické práci

1) Při pedagogické práci zaměstnanec univerzity

- a) jedná se studenty vždy na základě objektivního, korektního, náročného, ale citlivého hodnocení jejich schopností, znalostí, píle a ostatních osobnostních charakteristik,
- b) při klasifikaci studijních výsledků si počíná nestranně a objektivně, ve vztahu ke studentům vždy uplatňuje kolegiální způsob jednání,
- c) komunikuje se studenty otevřeným a korektním způsobem, neuchyluje se k jejich podceňování, ponižování a jakémukoliv znevažování,
- d) předává studentům slovem i osobním příkladem své znalosti, dovednosti a zkušenosti,
- e) pečlivě dodržuje stanovená pravidla organizace výuky,
- f) věnuje se výuce svých studentů, rozvíjí jejich nezávislé, kritické myšlení a zodpovědný přístup k práci a respektuje jejich právo na svobodné vyjádření názorů.

2) Student univerzity

- a) se nedopouští plagiátorství ani jinak nevydává práci jiných za svou,
- b) při kontrolách studia nepodvádí a nedává příležitost k podvádění druhým,
- c) neznevažuje výsledky práce svého vyučujícího či jiných.

Čl. 4

Zásady pro vědeckou, uměleckou a další tvůrčí práci

- 1) Zaměstnanec či student univerzity při své vědecké, umělecké nebo další tvůrčí práci
 - a) zaměřuje svou činnost na rozšiřování hranic lidského poznání, rozvoj uměleckých a kulturních hodnot a vzdělanosti a dbá, aby jeho prakticky využitelné výsledky sloužily ku prospěchu společnosti,
 - b) dbá, aby svou činností neohrozil společnost, životní prostředí či kulturní a etické hodnoty,
 - c) odpovídá za přesnost a objektivitu jím prováděného výzkumu a uvědomuje si meze použitých metod zkoumání,
 - d) při získávání, výběru a hodnocení dat vychází z obecných zásad (čl. 2) při respektování specifik své disciplíny,
 - e) při zveřejňování poznatků a výsledků k určitému problému odpovídá za jejich úplnost a ověřitelnost a nezkresleně je interpretuje,
 - f) po zveřejnění uchovává primární data a dokumentaci všech podstatných výsledků po dobu obvyklou v příslušné disciplíně, pokud tomu nebrání jiné závazky či předpisy,
 - g) odpovídá za účelné a efektivní využívání prostředků na výzkum a neduplikuje výzkum provedený jinde, pokud není potřebný k ověření, doplnění či porovnání výsledků,
 - h) předává výsledky svého výzkumu nepodléhající utajení odborné veřejnosti a širokou veřejnost s nimi uvážlivě seznamuje až po jejich zveřejnění v odborném tisku.
- 2) Při zveřejňování výsledků své vědecké, umělecké či jiné tvůrčí práce zaměstnanec či student univerzity
 - a) může být uveden jako autor nebo spoluautor publikace, pokud tvůrčím způsobem přispěje k jejímu vzniku, např. k návrhu studií a pokusů a k jejich provedení, k analýze, interpretaci, teoretickému zpracování či modelování dat nebo k sepsání publikace, a pokud se spoluautorstvím souhlasí,
 - b) v publikaci uznává vědecký přínos svých předchůdců a kolegů ke zkoumanému problému, na který přímo navazuje, a při citaci nálezů a poznatků jiných autorů uvádí zřetelný odkaz na příslušný zdroj,
 - c) cituje i podstatné práce, které nejsou v souladu s jeho vlastními výsledky a závěry,
 - d) objeví-li ve svých publikovaných údajích významnou chybu, podnikne odpovídající kroky, např. dá vytisknout errata nebo jinou opravu,
 - e) nedělí zbytečně výsledky a poznatky do více publikací, aby si uměle zvýšil počet prací,
 - f) nepublikuje eticky pochybným způsobem a nevyužívá eticky pochybných publikačních platforem,
 - g) publikuje s cílem předat výsledky a poznatky odborné veřejnosti, ne pouze za účelem vykázaní prací jako vědeckých výstupů.
- 3) Při posuzovatelské, hodnotící, oponentské a expertní činnosti zaměstnanec či student univerzity
 - a) provádí jemu zadanou posuzovatelskou nebo jinou hodnotící činnost osobně,
 - b) chrání duševní vlastnictví autorů posuzovaných rukopisů, návrhů projektů a zpráv; nepoužívá údaje obsažené v hodnocených podkladech k jinému účelu než k vypracování odborného posudku a neposkytuje je třetí osobě,
 - c) neprodlužuje záměrně hodnocení posuzované práce, aby dosáhl vlastních výhod či výhod pro třetí osobu,
 - d) odmítne vypracovat odborné stanovisko, jehož závěry by mohly být ovlivněny jeho osobním zájmem, nebo na tuto skutečnost předem jasně upozorní; vystříhá se i dalších vědomých střetů zájmů,
 - e) expertní stanoviska vyhotovuje zodpovědně a pouze z oblasti svého oboru a nepodléhá případným vnějším tlakům, které by mohly ovlivnit vyznění tohoto stanoviska,
 - f) při hodnotitelských a oponentních řízeních vychází z objektivních kritérií, dodržuje pravidla zadavatele a vyžaduje totéž od ostatních účastníků daného jednání.

- 4) Za jednání neslučitelné se zásadami etického chování ve vědecké, umělecké či jiné tvůrčí práci se považují zejména: podvod, podvrh, plagiátorství, falšování, zkreslování, záměrný klam a zcizení, a to v kterékoli fázi procesu vědecké, umělecké či jiné tvůrčí práce od záměru až ke zveřejnění výsledků.

Čl. 5

Zásady chování ke studentům a spolupracovníkům

- 1) Zaměstnanec univerzity
 - a) přijímá studenty a spolupracovníky na základě objektivního ohodnocení jejich intelektuálních, etických a osobnostních charakteristik,
 - b) vede-li pracovní, výzkumný či projektový tým, dbá na korektnost a otevřenost ve vzájemné komunikaci a vystříhá se neodůvodněně autokratických metod řízení,
 - c) posuzuje své studenty a spolupracovníky na základě dosažených výsledků a chová se k nim spravedlivě; nevyžaduje od nich činnosti, které patří k jeho vlastním povinnostem, a neklade na ně požadavky nepřiměřené jejich schopnostem a možnostem,
 - d) podporuje kvalifikační růst studentů a podřízených zaměstnanců i jejich badatelskou a publikační aktivitu a mezinárodní kontakty a uvádí je mezi autory publikace, pokud k jejímu vzniku tvořivě přispěli,
 - e) vyvozuje důsledky z případného neetického chování svých spolupracovníků a studentů.
- 2) Zaměstnanci a studenti univerzity respektují právo na svobodu vědeckého bádání a umělecké tvorby, na svobodné vyjádření názoru svobodnou komunikaci. Tyto aspekty akademické svobody musí být uplatňovány pouze
 - a) v plném souladu s koncepcí rozvoje a zaměřením vzdělávací a tvůrčí činnosti univerzity,
 - b) ve shodě s obecnými morálními principy a s obecně uznávanými zvyklostmi etiky práce při vzdělávací a tvůrčí činnosti,
 - c) ve shodě s pravidly morálního jednání, vyjádřenými v tomto kodexu,
 - d) při respektování omezení daných pravidly, která vyplývají z vnitřních předpisů univerzity.
- 3) Zaměstnanci a studenti univerzity respektují rovná práva všech na možnosti přístupu k informacím, vzdělání a zaměstnání. V mezích svých možností a v rámci platných předpisů
 - a) dbají na odstraňování bariér vedoucích k diskriminaci a exkluzi,
 - b) přispívají k zajištění rovných příležitostí pro smyslově a pohybově postižené osoby respektováním jejich specifických komunikačních nároků a vytvořením potřebných technických a organizačních podmínek,
 - c) podporují pozitivní postoje akademické veřejnosti vůči postiženým, a tím usnadňují jejich samostatnou a plnohodnotnou účast na akademickém a veřejném životě.

Čl. 6

Postup při řešení případů porušování etických zásad

- 1) Možné porušení zásad tohoto kodexu se řeší
 - a) přímo na příslušném pracovišti univerzity, na úrovni jeho organizační struktury, a to vždy o jeden stupeň vyšší než ta, v níž se spory vyskytly. K jejich řešení lze na příslušné úrovni ustavovat grémia (komise) ad hoc,
 - b) v Etické komisi univerzity, pokud je řešení nad rámec příslušného pracoviště nebo pokud účastníci sporu nejsou spokojeni se závěry přijatými na pracovišti,

- c) v součinnosti všech zúčastněných stran, při čemž se dbá na nejvyšší možnou ochranu soukromí. Závěry řešení musí být oznámeny všem zúčastněným a obsahovat opatření vedoucí k nápravě, pokud je porušení etických zásad zjištěno. Při tom lze v odůvodněných případech využít ustanovení disciplinárního řádu a zákoníku práce.

Čl. 7

Společná ustanovení

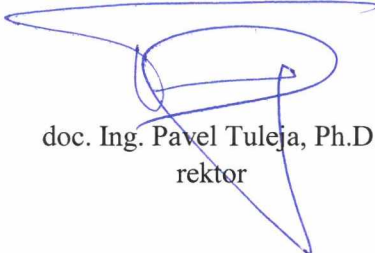
- 1) Součástí univerzity mohou přijmout své vlastní Etické kodexy, reflektující dodatečná specifika oborů vzdělávací a vědecké, umělecké či jiné tvůrčí činnosti na součásti. Etické kodexy podle předchozí věty musí být v souladu s tímto kodexem.
- 2) Etický kodex podle odstavce 1 na fakultě univerzity schvaluje na návrh děkana akademický senát fakulty po projednání ve vědecké radě fakulty. Etický kodex podle odstavce 1 na vysokoškolském ústavu schvaluje na návrh ředitele, předložený rektorem, akademický senát univerzity po projednání ve vědecké radě vysokoškolského ústavu.
- 3) Tento kodex i etické kodexy podle odstavce 1 se zveřejňují ve veřejné části internetových stránek univerzity.

Čl. 8

Závěrečná ustanovení

- 1) Tento kodex byl projednán kolegiem rektora dne 4. 10. 2017, vědeckou radou univerzity dne 10. 10. 2017 a schválen akademickým senátem univerzity dne 17. 10. 2017.
- 2) Zrušuje se Etický kodex výzkumu v rámci Slezské univerzity v Opavě ze dne 3. 10. 2006.
- 3) Tento kodex nabývá platnosti dnem zveřejnění podle čl. 7 odst. 3.
- 4) Tento kodex nabývá účinnosti dnem platnosti.

V Opavě dne 30. 10. 2017

doc. Ing. Pavel Tuleja, Ph.D.
rektor

Součást univerzity:		Rektorát
Označení:		
Číslo:		
Název normy:		Etický kodex
Schvaluje:		doc. Ing. Pavel Tuleja, Ph.D.
Derogace:		Etický kodex ze dne 3. 10. 2006
Platnost od:		
Účinnost od:		
Datum vydání:		3 0 -10- 2017
Vydává:		rektor
Zpracoval:		Prof. RNDr. Miroslav Engliš, DrSc.
Spolupracoval:		Mgr. Tomáš Gongol, Ph.D.
Počet stran:		5
Počet příloh:		----
Způsob zveřejnění		Intranet